

(א) [ערוכות קב: זשי"ג],
(ב) לקמן ק"ג, א (לעיל פ"א);
(ג) [ע"ג, ד] [בבב"ב ז: מה];
(ד) [ע"ג, ט: ז"מ כד: ל:];
(ה) [ע"ג, ט: ז"מ כ"ב, כ"ג];
(ו) [ע"ג, ט: ד"ה כחמ"ה];

מוסף רש"י

ארמלתא דובין אחריות
איתמי. אם נמלאת
הדינה גולה או משועבדת
לאחר וטרפה מן הלוקח
בחובו, חזר הלוקח על
הימומין, ובי דינא
דובין. שדה ימומין למון
האשה והבנות, אחריות
איתמי (לקמן ק). אלמנה.
הינות מנכסי ימומין,
מוכרת. למוות, שלא
בבית דין, ובלגז שרלו
שטם שלא ממכור חוב
(ב"מ נ"ב).

תוספות ר"ד

כיצד מוכרת אמר רבי
דניאל בר רב קטינא אמר
רב הונא ל"ב חודש
ולוקח מפרנס א' אחריות
יום פ' מוכרת מן הנכסים
כשיעור מונות שנה א'
ולא יתנו לה כל המעות
ביחד שמא תמות אלא
יתנו המעות היתומים:
אמר אמימר הל' [מוכרת]
ל' חדשים ולוקח מפרנס
א' ל' יום א"ל ר"א
לאמימר הא דר"ה מאי
א"ל לא שמיע לי כלומר
לא ס"ל: בעא מיניה
מריש. מוכרת למונות
מהו שתתורו ותתקן
לכתובתה. פ' אהרן
הקרקעות עצמן שמוכר
למונות וקמבע' להו
בדרי' דארי' ארמלתא
דובין אחריותא איתמי
ובי' דובין אחריותא
איתמי מאי מי אמימר
כיון דאחריותא איתמי
טרפא א"ד מצי א"ל
נהו דאחריותא עלמא
לא קבלת עלך אחריותא
דנפשך קביל עסקית
א"ל ר"ש גניתה מוכרת
והולכת עד כדי דמי
כתובתה וסמך לה שתגבה
שירי אין לה שיר
לא פ"י מוכרת והולכת
למונות עד שלא ישאר
קרקע ליתומים אלא שיעור
כתובתה שהיה לה סמך
לגבות כתובתה משם ש"מ
מדקתני סמך לה שתגבה
מן השאר דוקא אם
נשארו נכסים ליתומים
אית לה סמך לגבות
כתובתה אבל אם לא
נשארו נכסים ליתומים
אית לה סמך לגבות מן
הלקוחות דאחריות דנפשה
קבילי עלה עיין בערך

אלמנה ניזונת פרק אחד עשר כתובות

צו.

עין משפט
גר מצוה

ו' א מ"י פ"ח מלכות
אשיות הל' כה סמג
עשין ממ טו"ש"ע אה"ע ס'
ג' ספ"ג ל':
י"ח ב מ"י פ"ח ש"ס הל' יג
ו"י"ב מהל' מלה ולה
הל' ג סמג ש"ס טו"ש"ע ש"ס
ספ"ג כ"ט וסמך ק"ג ספ"ג
ג וטו"ש"ע ח"מ ס' קט
ספ"ג ד:
י"ג א טו"ש"ע אה"ע ס' ג'
ספ"ג כ"ט [ל:];
ב ד מ"י פ"ח מהל'
מכירה הל' ח סמג
עשין ממ טו"ש"ע ח"מ ס'
כ"ז ספ"ג ג:
כ"ה מ"י פ"ח מהל'
אשיות הל' ח סמג
עשין ממ טו"ש"ע אה"ע ס'
ק"ג ספ"ג א:

אין דלמא נהי דאחריות דעלמא בו'. ולא דמי להיא דלעיל (דף
ג'). ראונו שמכר שדה לשמעון שלא באחריות וחזר ראונו
ולקחה משמעון באחריות דבמסקנא אמר רבא נהי דאחריות דלמלא
לא קביל עליוהי אחריות דנפשיה מי לא קביל עליוהי לא דמי דהתם
ודאי כיון שראונו ליה דין הוא
שיטרפו ממנו הקרקע ואין על שמעון
לפרוע כיון דבאת לידי ראונו הגאה
שקבל המעות אבל הכא שהירשין
חייצין לה מונות יכולה למכור ולחזור
ולטרופ שהרי כשחזרת וטרופת חזר
שלה היא נפרעת ואין כאן עיוות
הדין כלל:

וסמך לה שתגבה בתובתה מן
השאר. וא"ת מאי נפקא
לה מינה צין מה שהיתה מוכרת
למונות וצין מה שתמכור לכמוזה
נפקא מינה שחולב למכור צידד כדי
כתובתה אבל למונות אינה מוכרת
אלא לשעה חדש' ולוקח מפרנס אמת
לשליש יום ועוד אם נשאת אחר
שמכרה הלוקח לא יתן כי אם אמת
לג' יום ולא תוכל לגבות מן הכמוזה
דהא מטלטלין נינהו ומונות אצד: **מאי**
סמך לה ש"מ שירא אין לא
שירא לא. וא"ת תקשי מהכא
לרמי צר חמא דהוא צעי למימר
לעיל גבי ראונו שמכר שדה לשמעון
דאפילו אחריות דנפשיה לא קביל
עליוהי והא צהך צרייתא אמר' גבי
אשה אחריות דנפשה מיהא קיבלה
עלה וכ"ש התם לפי מה שפישנו
לעיל ו"ל דמני למימר רמי צר חמא
דהכל ודאי אחריות דנפשה מקבלת
ל' [א"ע] דאחריות איתמי היינו מעלמא
אבל אנפשה מיהו קיבלה' דהא אינה
מוכרת צהדיא שלא באחריות אבל
התם שמכר לו צהדיא שלא באחריות
אפילו אחריות דנפשיה לא קביל
עליוהי. מ"ר:

ובי' ו"א איצטריכו ליה וזוי הדרי
זביני בו'. וכגון שגילה דעתו
בשעת המכר דלמך לליצון מורי קא
וצין להו דאי שמך הוו להו דברים
שצלב וכן צפרק צ' דקידושין (דף
מט:). גבי ההוא גברא דוצין נכסיה
דעתא למיסק לארעא לשרלל התם
נמי צדגלי דעתיה ויש דברים שאינו
מועיל צהס גילוי דעת עד שיתנה
כגון אם היה מוכר לליצון שאתא
למיסק לארץ ישראל דהו דבר שאתא
רגילין למכור דעתא דהכי התם
ודאי אין מועיל גילוי דעת שאם לא
תאמר כן מעכשיו אין לריך לטוס
תנאי אלא גילוי דעת צעלמא וכלל
מקוס צעינן דומיא דתנאי צני ג'
וצני ראונו תנאי כפול אלא ודאי
גילוי דעת צמילתא שאין רגילות
לעשות כן לא מהני עד שיתנה ויש
דברים דאפילו גילוי דעת אין לריך
כגון שטר מצרחת דלעיל פרק האשה
שנפלו (דף ע"ט. ע"ס.) וכן ההיא דצפרק
מי שמת (צ"ג קל"ג. וקמ"ו): דתניא הרי

אם במתנה נוטלין לא כך יפה כחו כיצד
מוכרת אמר רבי דניאל בר רב קטינא אמר
רב הונא מוכרת אחת לשנים עשר חדש
ולוקח מפרנס אחת לשלשים יום ורב יהודה
אמר מוכרת לששה חדשים ולוקח מפרנס
אחת לשלשים יום תניא כוותיה דרב הונא
מוכרת לשנים עשר חדש ולוקח מפרנס אחת
לשלשים יום תניא כוותיה דרב יהודה מוכרת
לששה חדשים ולוקח מפרנס אחת לשלשים
יום אמר אמימר הלכתא מוכרת לששה
חדשים ולוקח מפרנס אחת לשלשים יום
אמר ליה רב אשי לאמימר דרב הונא מאי
אמר ליה (ב) לא שמיע לי כלומר לא סבירא
לי בעו מיניה מרב ששת מוכרת למונות
מהו שתחזור ותטרופ לכתובה קמיבעיא
להו בדבר יוסף (ג) דאמר רב יוסף ארמלתא
דובין אחריות איתמי ובי דינא דובין אחריות
איתמי מאי כיון דאחריות איתמי טרפא או
דלמא מצי אמרי לה נהי דאחריות דעלמא
לא קבילת עליך אחריות דנפשך מי לא
קבילת אמר ליה תניתיה מוכרת
והולכת עד כדי כתובתה וסמך לה שתגבה
כתובתה מן השאר שמע מינה שירא אין
לא שירא לא ודלמא (ד) עצה טובה קא משמע
לן דלא ליקרו לה דרינתא א"ב ליתני גובה
כתובתה מן השאר מאי סמך לה ישמע מינה
שירא אין לא שירא לא איבעיא להו וצין
ולא איצטריכו ליה וזוי הדרי זביני או לא
הדרי זביני תא שמע דההוא גברא דובין
ארעא לרב פפא דאצטריכו ליה וזוי למיזבן
תורי לסוף לא איצטריכו ליה ואהרריה גיהליה
רב פפא לארעיה רב פפא (ה) לפנים משורת
הדין הוא דעבר ת"ש דההוא בצורתא דהוה
בנהרדעא זבנינהו כולי עלמא לאפדנייהו
לסוף אתו חימי אמר להו רב נחמן דינא הוא
דהדרי אפדני למרייהו התם נמי זביני בטעות
הו דאיוגלאי מילתא דארבא בעקולי הוה קיימא
אי הכי היינו דאמר ליה רמי בר שמואל לרב
נחמן אם כן נמצאת מכשילן לעתיד לבא
אמר ליה אטו כל יומא בצורתא שכיחא אמר
ליה אין בצורתא בנהרדעא משכח
שכיחא יהולכתא וצין ולא איצטריכו
ליה וזוי הדרי זביני: **מתני'** (ו) אלמנה בין
מן האירוסין בין מן הנשואין מוכרת שלא
בבית דין ר' שמעון אומר מן הנשואין
מוכרת שלא בבית דין מן האירוסין
לא תמכור אלא בבית דין מפני שאין
לה מונות וכל שאין לה מונות
לא בשלמא מן הנשואין משום מזוני
אלא

שהלך צנו למדע היס ושמע שמת צנו ועמד וכתב כל נכסיו לאחרים ואח"כ צא צנו רצי שמעון צן מנסיא אומר אין מתנתו מתנה
צידוע שאם היה יודע שצנו קיים לא היה כותב. מ"ר: **א'** הכי היינו דא"ל רמי בר שמואל לרב נחמן א"ב נמצאת מכשילן בו'.
פ"י רש"י אי הכי היינו ודאי דל"ל מנלאת מכשילן כו' א"ל צנורתא משכח שכיחי וחישי דלמא אמו ארצי צעקולי והדרי זביני דאי
צדלמו ממקוס קרוב או שצאו לאלו לצדן דטעמא משום דוצין ולא איצטריכו ליה וזוי הדרי זביני ומהו כל שכן היכא דהו צעקולי כדמוכח
וקשה לפירוש זה דמאי הוכחה היא לעולם אימא לך משום דלא אצטריכו ליה וזוי הדרי זביני ומהו כל שכן היכא דהו צעקולי כדמוכח
שמעתא דלו הו מקח טעות יותר ואם כן שפיר קאמר דנמלאת מכשילן לעתיד הואיל דכלל ענין הדרי זביני כדפרשין הלכך נראה
כמו שפירש רש"י אי הכי קושיא הוא הואיל דאמר דהאי הדרי זביני דוקא משום דצעקולי הו קיימי הכי קאמר צנורתא
צנהרדעא משכח שכיח הלל זאת צנורתא דארצי צעקולי הו קיימי פשיטא דלא שכיח הוא וצנלמא אי פשטינן מינה וצין ולא איצטריכו
ליה וזוי הדרי זביני היינו ודאי דשכיחא דרוב פעמים היה להם צנורתא ויחא נמי לפי זה הא דפסקין הלכתא לפי פשיטתה בעיא:
אלמנה

תוספות ר"ד

נ"א בס"ה: איבעי להו
ובין ולא איצטריכו ל'י
וזוי הדרי זביני או לא
ת"ש דההוא בצורתא דהוה
בנהרדעא זבנינהו כ"ע
לאפדנייהו למיזבן חישי
לסוף אתי חישי וארי'
דינא הוא דהדרי אפדני
למרייהו ומסקי תלמודא
הול' ובין ולא איצטריכו
ל'י וזוי הדרי זביני פ'י
ודוקא כגון שפירש בפיו
דאדעת' דהכי קצובינא
דאי לא פירש דברים
שבלב אין דברים אע"ג
דידיע ביה שכיני ומוכחא
למיתא דהכי אמרי' בפ'
האיש מקוש ההוא גברא
דובנינהו נכסי אדעת'
למיסק לא"י ובעינא
דובין לא אמר מידי א"ר
הו דברים שבלב דברים
שבלב אין דברים עיין
מיש שם דאע"ג דמוכח
מילתא לעלמא דאדעתא
למיסק ובין כגון שידעו
בו שכיני שהי' ברעוה
לעלות אפ"ה כיון שלא
פ"י בפיו בעת הפכירה
כי הוא רוצה לעלות
אמר' דברים שבלב אין
מתני' אלמנה
בין מן האירוסין בין
מן הנשואין מוכרת שלא
בב"ד רש"י מן הנשואין
מוכרת שלא בב"ד מן
האירוסין לא תמכור אלא
בב"ד מפני שאין לה
מונות וכל שאין לה
מונות ל"ת אלא בב"ד פ"י
למונות' שאי להמתין
עד שיוקח לה ב"ד אבל
מן האירוסין שאין לה
מונות כ"א כתובה אינה
רשאית למכור שלא בבית
דין ואין הל' כר"ש דקיי"ל
יחיד ורבים הלכה כרבים
ואמרינן עלה בפרק אלו
אמר ר' נחמן אינה צריכה
בי"ד מומחין אבל צריכה
בי"ד הדייטות: בשלמא מן
הנשואין משום מזוני וא"י